

ODGOVORI EVROPSKE KOMISIJE

NA POSEBNO POROČILO EVROPSKEGA RAČUNSKEGA SODIŠČA

**Ukrepi EU za boj proti onesnaževanju morja
z ladij**

Še vedno v nemirnih vodah

Kazalo

I. ODGOVORI KOMISIJE NA KRATKO	2
II. ODGOVORI KOMISIJE NA GLAVNA OPAŽANJA EVROPSKEGA RAČUNSKEGA SODIŠČA	2
1. Pravila EU o onesnaževanju morja z ladij	2
2. Izvajanje in izvrševanje pravil EU o onesnaževanju morja z ladij	4
3. Okvir EU za spremljanje onesnaževanja morja z ladij	5
III. ODGOVORI KOMISIJE NA PRIPOROČILA EVROPSKEGA RAČUNSKEGA SODIŠČA	6
Priporočilo 1 – Izboljšati delovanje in uspešnost orodij agencije EMSA za izdajo opozoril o onesnaženju	6
Priporočilo 2 – Okrepiti spremljanje obveznih pregledov, ki jih izvajajo države članice na podlagi direktiv EU	7
Priporočilo 3 – Sprejeti nadaljnje ukrepe v zvezi z razširjanjem projektov, ki jih financira EU	7
Priporočilo 4 – Okrepiti spremljanje okoljskega stanja morskih voda in poročanje o njem	8

V tem dokumentu so predstavljeni odgovori Evropske komisije na opažanja iz posebnega poročila Evropskega računskega sodišča v skladu s členom 265 [finančne uredbe](#), ki se objavijo skupaj s posebnim poročilom.

I. ODGOVORI KOMISIJE NA KRATKO

Evropska komisija pozdravlja posebno poročilo Evropskega računskega sodišča o ukrepih EU za boj proti onesnaževanju morske vode z ladij. Komisija priznava, da so po letih napredka pri doseganju ambicioznih ciljev preprečevanja onesnaževanja morskega okolja na podlagi [okvirne direktive o morskem strategiji](#) potrebna dodatna prizadevanja in metode za boj proti onesnaževanju morske vode z ladij.

[Evropski zeleni dogovor](#) potrjuje namero Komisije, da svoje prebivalstvo zavaruje pred z okoljem povezanimi tveganji in vplivi ter tako določi pot do zdravega planeta za vse. Komisija je sprejela več pobud EU za zmanjšanje onesnaževanja iz pomorskega prometa v svojih morjih v skladu s [strategijo za trajnostno in pametno mobilnost](#) ter [akcijskim načrtom za ničelno onesnaževanje](#). Povečanje trajnosti pomorskega prometa je ključno za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora, kar prispeva k uresničevanju naših podnebnih ciljev, pa tudi cilja glede biotske raznovrstnosti in cilja ničelnega onesnaževanja. Pomorski sektor si prizadeva za izpolnitev teh ciljev in pri tem je dosežen že velik napredek.

Komisija bo to poročilo upoštevala pri pripravi prihodnjih pobud politik EU in pri izvajanju obstoječih. [Evropski pakt za oceane](#) bo zagotovil skladnost med vsemi področji politike, povezanimi z oceani. Poudarek bo na podpiranju odpornih in zdravih oceanskih in obalnih območij, spodbujanju modrega gospodarstva, usklajenem upravljanju uporabe naših morij in oceanov ter razvoju celovitega programa za znanje o morju ter pomorske inovacije in naložbe. Nova [pristaniška strategija EU](#) in [industrijska pomorska strategija](#) bosta povečali konkurenčnost, trajnostnost in odpornost evropskega sektorja pomorske proizvodnje in pristanišč. Komisija bo zagotovila tudi, da se bo Mednarodna pomorska organizacija (IMO) dogovorila o ambicioznih ukrepih, na primer v zvezi s plastičnimi peleti iz izgubljenih zabojnikov, izpuščenimi vodami in ostanki iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov ali postopki predhodnega izpiranja za tankerje za prevoz kemikalij. Opozoriti je treba tudi, da je morje neločljivo povezano z dejavnostmi na kopnem in obratno, kar bo podrobneje obravnavano v [strategiji za odpornost v zvezi z vodo](#), ki bo vključevala pristop od izvira do morja. Okvirna direktiva o morskem strategiji je v postopku pregleda in kmalu bosta objavljena ocenjevalno poročilo in ocena učinka o njej.

II. ODGOVORI KOMISIJE NA GLAVNA OPAŽANJA EVROPSKEGA RAČUNSKEGA SODIŠČA

1. Pravila EU o onesnaževanju morja z ladij

Komisija je v celoti zavezana izvajanju sodobnih pravil o pomorski varnosti in zmanjševanju onesnaževanja voda z ladij. V tem oziru je ključno zagotoviti, da je pomorska zakonodaja EU v skladu s pravili Mednarodne pomorske organizacije¹.

Novembra 2024 so bili sprejeti štiri novi zakonodajni akti v okviru tako imenovanega svežnja o pomorski varnosti za podporo čistemu, varnejšemu in sodobnemu ladijskemu prometu v EU. Ti akti spreminjajo ustrezne direktive o: (i) onesnaževanju morja z ladij, (ii) pomorski inšpekciji države pristanišča, (iii) preiskovanju nesreč v sektorju pomorskega prometa in (iv) skladnosti z zahtevami

¹ Glej opažanje Evropskega računskega sodišča 14.

države zastave. Revidirani „sveženj“ dosega ravnovesje med potrebo po zagotavljanju visoke kakovosti ladijskega prometa na eni strani in potrebo po zaščiti konkurenčnosti evropskega sektorja ladijskega prometa na drugi, hkrati pa ohranja razumne stroške za upravljavce in uprave držav članic. Na splošno bo EU zagotovila sodobna orodja za podporo čistemu ladijskemu prometu z uskladitvijo pravil EU z mednarodnimi standardi, ob tem pa izboljšala izvajanje in izvrševanje z okrepljenim okvirom sodelovanja med evropskimi in nacionalnimi organi².

Nedavno revidirana direktiva o onesnaževanju morja z ladij³ vključuje mednarodne standarde v zakonodajo EU in zagotavlja, da se osebe, odgovorne za nezakonite izpuste onesnaževalnih snovi, kaznujejo z odvračilnimi, učinkovitimi in sorazmernimi kaznimi, da se izboljša pomorska varnost in bolje zaščiti morsko okolje pred onesnaževanjem z ladij. Revidirani zakon zagotavlja jasnost in skladnost z mednarodnimi pravili in postopki, zlasti tistimi iz mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij (MARPOL), v interesu varstva morskega okolja. Revidirana direktiva o onesnaževanju morja z ladij prav tako razširja področje uporabe sedanje direktive na nezakonite izpuste škodljivih snovi v pakirani obliki, odplake, smeti in izpuščene vode ter ostanke iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov. Vzpostavila je tudi okrepljen pravni okvir za upravne sankcije in njihovo učinkovito uporabo, ki nacionalnim organom omogoča, da zagotovijo odvračilno in dosledno nalaganje sankcij v primeru onesnaževanja morja z ladij v vseh evropskih morjih⁴.

Nedavno revidirana direktiva o pomorski inšpekciji države pristanišča⁵ posodablja zahteve za inšpekcijske preglede ladij v pristanišču. V pravo EU vključuje Mednarodno konvencijo iz Nairobia o odstranitvi razbitin. Ta konvencija državam podpisnicam služi kot pravna podlaga, da lahko odstranijo ali naročijo odstranitev razbitin ladij, ki bi lahko negativno vplivale na varnost življenj, blaga in lastnine na morju ter na morsko okolje. Njeno izvrševanje prek sistema pomorske inšpekcije države pristanišča pomeni, da bodo morala plovila, ki pristanejo v pristaniščih EU, dokazati izpolnjevanje obveznosti iz te konvencije, sicer se lahko na njih opravijo podrobnejši inšpekcijski pregledi, kar je za več držav spodbuda, da jo ratificirajo.

Nedavno revidirana direktiva o preiskavah nesreč v sektorju pomorskega prometa⁶ krepi zmogljivost organov za preiskovanje nesreč za pravočasno, strokovno in neodvisno izvajanje preiskav nesreč in poročanje o njih. Revidirana direktiva posodablja tudi več opredelitev in sklicev na ustrezno zakonodajo EU in predpise IMO, da se organom za preiskovanje nesreč omogoči usklajeno izvajanje preiskav nesreč po vsej EU. Kar zadeva zaboynike, izgubljene na morju, revidirana direktiva državam članicam nalaga obveznost, da izgubljene zaboynike evidentirajo na Evropski informacijski platformi za pomorske nesreče, če se nahajajo v njihovih vodah ali če izvirajo s plovil, ki plujejo pod njihovo zastavo. Poleg tega morajo države članice v skladu z direktivo o vzpostavitvi sistema spremljanja in obveščanja za ladijski promet⁷ zagotoviti, da se od kapitanov ladij zahteva, da najbližji obalni državi

² Glej opažanja Evropskega računskega sodišča 18–21.

³ Direktiva (EU) 2024/3101 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2024 o spremembi Direktive 2005/35/ES v zvezi z onesnaževanjem morja z ladij in o uvedbi upravnih sankcij za kršitve https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L_202403101.

⁴ Glej opažanja Evropskega računskega sodišča 28, 63 in 64.

⁵ Direktiva (EU) 2024/3009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2024 o spremembi Direktive 2009/16/ES o pomorski inšpekciji države pristanišča, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32024L3099>.

⁶ Direktiva (EU) 2024/3017 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2024 o spremembi Direktive 2009/18/ES o določitvi temeljnih načel za preiskovanje nesreč v sektorju pomorskega prometa in razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 1286/2011, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ%3AL_202403017.

⁷ Direktiva 2002/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2002 o vzpostavitvi sistema spremljanja in obveščanja za ladijski promet ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/75/EGS <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32002L0059>.

poročajo o zabojnikih, ki so jih izgubili, kar pomeni, da se spremljanje izgubljenih zabojnikov ureja na ravni EU.⁸

Revidirana strategija EU za pomorsko varnost⁹, odobrena s sklepi Sveta oktobra 2023, zagotavlja celovit pristop k obravnavanju groženj za pomorsko varnost. Strategija med drugim zajema različne ukrepe za boj proti neeksplozivnim ubojnim sredstvom. Poleg tega je Evropska komisija med letoma 2016 in 2022 vložila več kot 7 milijonov evrov v namenske projekte, povezane z neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi. Rezultati teh projektov so izboljšane tehnike odkrivanja in nevtralizacije neeksplozivnih ubojnih sredstev ter razširitev poznavanja nevarnosti neeksplozivnih ubojnih sredstev v morskem okolju.¹⁰

Ministri in ministrice iz držav članic ob Baltskem morju so na konferenci „Naš Baltik 2.0“, ki jo je Komisija organizirala septembra 2023 v Palangi, sprejeli več zavez: (i) krepitev sodelovanja z regionalnimi organizacijami (Komisija za varstvo morskega okolja Baltika – HELCOM, Svet baltskih držav – CBSS) za odpravo neeksplozivnih ubojnih sredstev v Baltskem morju; (ii) zapolnitev vrzeli v znanju in pravnih vrzeli ter nadgrajevanje tehnologij za odstranjevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev; (iii) dajanje prednosti območjem z visokim tveganjem pri odstranjevanju neeksplozivnih ubojnih sredstev ter (iv) proučitev možnih mehanizmov financiranja za podporo tem ukrepom. Da bi državam članicam pomagala izpolniti te zaveze, je Komisija uvedla dodatne projekte. Štirje projekti se že izvajajo ali bodo kmalu prejeli sredstva iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPR), Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) ali programa Obzorje Evropa. Najnovejši projekt (v vrednosti 5,6 milijona EUR) izvaja Komisija na zahtevo Evropskega parlamenta, da se razvijejo in preskusijo nove tehnologije za odstranjevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev v Baltskem morju. Pričakuje se, da bo imel zlasti ta projekt ključno vlogo pri prehodu iz pripravljalne faze ali faze zbiranja znanja v fazo odstranjevanja.

EU je doslej v obdobju 2016–2024 vložila skupno več kot 24 milijonov EUR v projekte, povezane z neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi.

2. Izvajanje in izvrševanje pravil EU o onesnaževanju morja z ladij

Komisija je predana zagotavljanju orodij državam članicam za odkrivanje onesnaževanja z ladij in boj proti njemu. Kot prvo je državam članicam za odkrivanje onesnaževanja morja z ladij na voljo orodje za satelitski nadzor (storitev CleanSeaNet). Kot drugo je za obravnavo domnevnih nepravilnosti vzpostavljen sistem inšpekcijskih pregledov v okviru nedavno revidirane direktive o pomorski inšpekciji in direktive o pristaniških sprejemnih zmogljivostih¹¹, ki zajemata namenska orodja, ki jih gosti Evropska agencija za pomorsko varnost in so namenjena podpori izvrševanju (sistem usmerjanja in poročanja za pomorsko inšpekcijo države pristanišča – THETIS in THETIS EU).

Direktiva o onesnaževanju morja z ladij ne vključuje le mednarodnih standardov, temveč državam članicam ponuja tudi informacije o odkrivanju morebitnih razlitij. Storitev CleanSeaNet je evropska storitev za satelitsko spremljanje razlitij nafte in odkrivanje plovil v okviru EMSA. Posebna skupina strokovnjakov držav članic se od leta 2007 redno vsako leto sestaja in predlaga tehnične rešitve za tehnologijo in metodologije, ki jih uporablja storitev CleanSeaNet, ter skrbi za njihovo zanesljivost in

⁸ Glej opažanja Evropskega računskega sodišča št. 29 do 31.

⁹ Strategija Evropske unije za pomorsko varnost, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14280-2023-INIT/sl/pdf>.

¹⁰ Glej opažanje Evropskega računskega sodišča 37.

¹¹ Direktiva (EU) 2019/883 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o pristaniških sprejemnih zmogljivostih za oddajo odpadkov z ladij, spremembi Direktive 2010/65/EU in razveljavitvi Direktive 2000/59/ES, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/883/oj>.

učinkovitost. Skupina sodeluje pri pripravi izboljšav, ki se načrtujejo za storitev CleanSeaNet na podlagi nedavno spremenjene direktive o onesnaževanju morja z ladij.

Obstajajo tudi sinergije med storitvami za satelitski nadzor, ki se uporabljajo za direktivo o onesnaževanju morja z ladij (CleanSeaNet), ter sistemom usmerjanja in poročanja za pomorsko inšpekcijo države pristanišča (THETIS). Organi držav članic imajo na primer prek sistema THETIS dostop do preteklih ugotovitev inšpekcijskih pregledov države pristanišča za ladje in lahko te informacije uporabijo za oceno, ali za posamezno ladjo obstaja sum nezakonitega izpusta. Države članice lahko sistem THETIS uporabijo tudi tako, da od organa druge države članice (npr. naslednjega pristanišča postanka) zahtevajo inšpekcijski pregled sumljive ladje. S pomočjo sistema THETIS EU lahko tudi ugotovijo, ali je bil na določeni ladji opravljen inšpekcijski pregled v zvezi z ravnanjem z odpadki in ali je ladja zadevne odpadke pustila v pristaniških sprejemnih zmogljivostih prejšnjega pristanišča postanka.

Podatki za EU se zbirajo prek integriranih pomorskih storitev v sistemih SafeSeaNet, CleanSeaNet, THETIS in THETIS EU. To omogoča lažje odločanje o tem, ali je treba primer morebitnega onesnaženja preveriti ali ne. Zato imajo države članice na voljo namensko vozlišče EU, ki ga gosti EMSA ter podpira odkrivanje in odpravljanje onesnaževanja morja z ladij¹².

Direktiva o pristaniških sprejemnih zmogljivostih določa zahteve za oddajo odpadkov z ladij v pristanišča. Medtem ko direktiva o onesnaževanju morja z ladij odvrča od nezakonitega izpusta takih odpadkov v morje, direktiva o pristaniških sprejemnih zmogljivostih uveljavlja pravilno zbiranje odpadkov in ravnanje z njimi. Obveznost oddaje iz direktive o pristaniških sprejemnih zmogljivostih odraža prepovedi izpustov iz konvencije MARPOL. Ladje morajo poročati o svojih predhodnih obvestilih o odpadkih in potrdilih o oddaji odpadkov, ki so podlaga za inšpekcijske preglede, evidentirane v sistemu THETIS EU. Komisija spremlja stopnje inšpekcijskih pregledov in preverja, ali je bil dosežen letni cilj¹³.

Nedavno revidirana direktiva o pomorski inšpekciji države pristanišča izboljšuje sistem inšpekcijskih pregledov tujih ladij v pristaniščih držav, ki niso države zastave, pri katerih inšpektorji pomorske inšpekcije države pristanišča preverijo skladnost usposobljenosti poveljnika ladje, častnikov in posadke na krovu ter stanja ladje in njene opreme z zahtevami iz mednarodnih konvencij, v EU pa s pravom EU, ki se uporablja. Zato je pomorska inšpekcija države pristanišča pomembna za zagotavljanje pomorske varnosti in varstvo morskega okolja. Revidirana direktiva: (i) posodablja zakonodajo EU in jo usklajuje z mednarodnimi pravili in postopki, kot so določeni v Pariškem memorandumu o soglasju in konvencijah IMO, (ii) varuje ribiška plovila, njihove posadke in okolje, tudi z uvedbo prostovoljnega režima inšpekcijskih pregledov za večja ribiška plovila (daljša od 24 metrov), ter (iii) zagotavlja učinkovit in usklajen pristop k izvajanju inšpekcijskih pregledov pomorske inšpekcije države pristanišča¹⁴.

3. Okvir EU za spremljanje onesnaževanja morja z ladij

EU je leta 2008 sprejela **okvirno direktivo o morski strategiji**¹⁵, namenjeno vzdrževanju čistih, zdravih, produktivnih in odpornih morskih ekosistemov ob zagotavljanju bolj trajnostne rabe morskih virov.

¹² Glej opažanja Evropskega računskega sodišča 41–53.

¹³ Glej opažanja Evropskega računskega sodišča 54–58.

¹⁴ Glej opažanja Evropskega računskega sodišča 59–61.

¹⁵ Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morski strategiji) (UL L 164, 25.6.2008, str. 19), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:32008L0056>.

V direktivi se od držav članic zahteva, da razvijejo nacionalne morske strategije, s katerimi bi dosegle ali ohranile „dobro okoljsko stanje“, kjer obstaja, ob upoštevanju 11 deskriptorjev, vključno z onesnaževali in morskimi odpadki. Tako stanje bi bilo treba doseči že do leta 2020. Morske strategije vključujejo redno ocenjevanje morskega okolja, določitev splošnih in posamičnih ciljev, vzpostavitev programov spremljanja in uvedbo ukrepov za izboljšanje stanja morskih voda. Te strategije je treba posodabljaliti v šestletnih ciklih. Ker gre za okvirno direktivo, se lahko države članice pri razvoju programov spremljanja opirajo tudi na različna druga prizadevanja za spremljanje na ravni EU ali na regionalni in mednarodni ravni. Komisija se je zavezala izboljšanju programov spremljanja držav članic in je izdala [dve poročili](#), da bi države članice usmerjala pri njihovih prizadevanjih za spremljanje, hkrati pa je v okviru skupne strategije izvajanja okvirne direktive o morski strategiji vzpostavila stalen dialog. Okvirna direktiva o morski strategiji se trenutno pregleduje.¹⁶

III. ODGOVORI KOMISIJE NA PRIPOROČILA EVROPSKEGA RAČUNSKEGA SODIŠČA

Priporočilo 1 – Izboljšati delovanje in uspešnost orodij agencije EMSA za izdajo opozoril o onesnaženju

(Ciljni datum izvedbe: leto 2027.)

Komisija naj ob podpori agencije EMSA:

- (a) državam članicam zagotovi smernice o ukrepih, ki jih je treba sprejeti, in o obveznostih poročanja v zvezi z opozorili storitve CleanSeaNet;**

Komisija **sprejema** to priporočilo.

Komisija bo ob podpori EMSA še naprej sodelovala z državami članicami, zlasti na forumu skupine uporabnikov storitve CleanSeaNet, in jih spodbujala, naj ukrepajo in poročajo o ukrepanju na podlagi opozoril storitve CleanSeaNet (primeri morebitnega onesnaženja, ki jih odkrije storitev CleanSeaNet). Skupaj s skupino uporabnikov storitve CleanSeaNet bodo pripravljene posebne smernice v zvezi s storitvijo CleanSeaNet. Komisija bo ob podpori EMSA objavila smernice, v katerih bo določila podrobna pravila za postopek poročanja, da bodo lahko države članice izpolnile svoje obveznosti poročanja, ki se začnejo leta 2027.

- (b) razvije tehnologijo in pripravi metodologijo za izdajo opozoril v zvezi z onesnaževali, ki niso nafta, in**

Komisija **sprejema** to priporočilo.

Komisija bo ob podpori EMSA okrepila storitev CleanSeaNet, da bo lahko države članice opozarjala na več vrst onesnaževal, npr. odplake, smeti in izgubljene zabojnike. Ta naloga je načrtovana kot del projekta prilagoditve orodij IT, ki jih gosti EMSA, potrebam spremenjene direktive o onesnaževanju morja z ladij. Časovni okvir projekta je usklajen s časovnim okvirom prenosa direktive.

¹⁶ Glej opažanja Evropskega računskega sodišča 73–91.

(c) oceni zanesljivost opozoril agencije EMSA o onesnaženju in to, ali države članice v odziv nanje uspešno ukrepajo.

Komisija **sprejema** to priporočilo.

Komisija bo spremljala ukrepe držav članic v odziv na opozorila storitve CleanSeaNet in poročala o številu primerov morebitnega onesnaženja, ki jih odkrije, preveri in potrdi storitev CleanSeaNet. V okviru analize informacij o zanesljivosti storitve CleanSeaNet bo Komisija opravila navzkrižno preverjanje s primeri potrjenih incidentov, o katerih so poročale države članice, pri čemer ugotavlja, da sta čas zaznave in vrsta sredstev, uporabljenih pri preverjanju, izjemnega pomena za zagotovitev učinkovitosti inšpekcijskih pregledov na kraju samem. Informacije o učinkovitosti ukrepov držav članic bodo pripravljene na podlagi primerjave števila preverjenih incidentov s številom potrjenih incidentov. Taka analiza se lahko izvede šele, ko postanejo nove obveznosti poročanja za države članice obvezne, tj. po roku za prenos julija 2027. Do konca leta 2027 se lahko pričakujejo predhodni podatki za oceno zanesljivosti opozoril, saj bo do takrat od prenosa direktive preteklo le pet mesecev. Te informacije pa bodo nepopolne, saj je prvi rok za poročanje o kaznih, naloženih v prejšnjem koledarskem letu v primeru potrjenega incidenta, 30. junij 2028.

Priporočilo 2 – Okrepiti spremljanje obveznih pregledov, ki jih izvajajo države članice na podlagi direktiv EU

(Ciljni datum izvedbe: leto 2028.)

Komisija naj ob podpori agencije EMSA izboljša način, kako države članice poročajo o skladnosti z zahtevami iz direktiv EU, da bi izvajale preglede in nalagale kazni. To naj na primer doseže z določitvijo rokov za poročanje, oblik poročanja in kazalnikov.

Komisija **sprejema** to priporočilo.

Kar zadeva onesnaževanje morja z ladij, bo Komisija ob podpori EMSA vzpostavila novo orodje za poročanje za izvajanje spremenjene direktive o onesnaževanju morja z ladij, da bi lahko izvajala preglede, ali države članice preverjajo morebitne incidente in naložijo kazni v primerih, ko je bilo onesnaženje potrjeno in je bil onesnaževalec identificiran. Vsako leto bo treba do 30. junija poročati o kaznih, naloženih v prejšnjem koledarskem letu. Komisija bo ob podpori EMSA pripravila obliko poročanja in objavila sklop kazalnikov o onesnaževanju morja z ladij. Novi kazalniki se lahko objavijo šele po tem, ko nove obveznosti poročanja postanejo obvezne, tj. do konca leta 2028, ko bodo na voljo prva poročila.

V zvezi z inšpekcijskimi pregledi države pristanišča spremenjena direktiva določa okrepljeno usposabljanje inšpektorjev držav članic za izboljšanje kakovosti inšpekcijskih pregledov, hkrati pa zaostre časovni okvir, v katerem morajo države članice, ki izvajajo inšpekcijske preglede, svoja poročila o inšpekcijskih pregledih predložiti v podatkovno zbirko EU – odslej bodo imele na voljo 72 ur.

Priporočilo 3 – Sprejeti nadaljnje ukrepe v zvezi z razširjanjem projektov, ki jih financira EU

(Ciljni datum izvedbe: leto 2026.)

Komisija bi morala skupaj z državami članicami ukrepati na podlagi vprašanj glede razširjanja projektov, ki vpliva na projekte, ki jih financira EU in obravnavajo onesnaževanje morja z ladij.

Komisija **delno sprejema** to priporočilo.

Kot ugotavlja Računsko sodišče, je več programov financiranja EU namenjenih financiranju projektov, ki obravnavajo onesnaževanje morja z ladij, vendar pa noben od programov financiranja EU ni namenjen izključno onesnaževanju morja z ladij. To priporočilo je zato treba upoštevati za vsak program financiranja, ki vključuje projekte, ki obravnavajo onesnaževanje morja z ladij.

V okviru Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo ter ESPRA večino projektov, ki obravnavajo onesnaževanje morja z ladij, deljeno upravljajo Komisija in države članice. Komisija bo sodelovala z državami članicami in na sestankih o letnem pregledu smotrnosti za ESPRA izpostavila vprašanje razširjanja projektov kot stalno točko, da bi spodbudila uporabo sredstev za projekte, kot so projekti iz Priloge VI k temu poročilu Evropskega računskega sodišča, in njihovo razširjanje. Vendar ocenjevanje vprašanj v zvezi z razširjanjem projektov ostaja v pristojnosti držav članic.

V okviru programa Obzorje Evropa je partnerstvo za trajnostno modro gospodarstvo osredotočeno na splošno zmanjšanje vpliva modrega gospodarstva na morsko in obalno okolje. Ne da bi posebej obravnavalo vprašanje onesnaževanja morja z ladij prek namenske dejavnosti bo „prispevalo k inovativnim in trajnostnim konceptom za mala in srednja plovila ter rekreacijsko plovbo“, kot je poudarjeno v strateškem načrtu za raziskave in inovacije 2024¹⁷. Tudi misija EU „Obnova naših oceanov in voda“ obravnava cilj zmanjšanja onesnaževanja oceanov, morij in voda ter podpiranja ogljično nevtralnega modrega gospodarstva¹⁸. Komisija bo v okviru partnerstva za trajnostno modro gospodarstvo in misije EU „Obnova naših oceanov in voda“ preučila vprašanja, ki vplivajo na razširjanje podprtih projektov, saj je to del glavnih ciljev.

Zaradi posebne zasnove drugih programov financiranja, ki lahko vključujejo projekte obravnave onesnaževanja morja z ladij, Komisija ne more izvesti priporočila za te programe.

Priporočilo 4 – Okrepiti spremljanje okoljskega stanja morskih voda in poročanje o njem

(Ciljni datum izvedbe: leto 2027.)

Komisija naj izboljša usklajevanje spremljanja onesnaževal in morskih odpadkov ter poročanje o njih med državami članicami in poročanje o njih Komisiji. Pri tem naj pridobi dostop do primerljivih osnovnih podatkov za boljše merjenje napredka glede stanja morskega okolja.

Komisija **sprejema** to priporočilo.

Komisija je že začela sodelovati z državami članicami z namenom izboljšanja usklajevanja spremljanja in poročanja, in sicer s skupno strategijo izvajanja okvirne direktive o morski strategiji. Komisija bo še naprej sodelovala z državami članicami, da bi se to še izboljšalo. Komisija ocenjuje okvirno direktivo o morski strategiji in bo zato pri tem upoštevala tudi obveznosti spremljanja in poročanja. Komisija bi lahko predlagala potrebne spremembe zakonodaje, vendar ne more predvideti rezultata ocene učinka. EU je prek svojih okvirnih programov za raziskave in inovacije

¹⁷ [sustainable_blue_economy_partnership_strategic_research_and_innovation_agenda_2024.pdf](#) (stran 8).

¹⁸ Obnova naših oceanov in voda – Evropska komisija.

financirala nabor projektov, katerih cilj je med drugim uskladiti spremljanje in ocenjevanje onesnaževanja s plastiko. [Strateški načrt programa Obzorje Evropa za obdobje 2025–2027](#) vključuje tudi potrebo po obravnavanju in spremljanju onesnaženosti sladke in morske vode od vira do morja. Komisija si nenehno prizadeva za krepitev povezave med raziskavami ter oblikovanjem in izvajanjem politik ter močno podpira uporabo rezultatov projektov pri izvajanju okvirne direktive o morski strategiji.